

Kirke- og Undervisningsdepartementet.

Jnr. 853 A. 1943

Oslo, 17. mars 1943

Til presteskap og menighetsråd.

Det politiske skille i vårt folk i dag er av en mindre klikk av geistlige og religiøse ledere også forsøkt gjort gjeldende innen kirken.

Ved en hensynsløs propaganda med at det noverende statsstyre har foretatt inngrep i kirkens indre liv, har gjort inngrep i hjemmets rettigheter og over vold mot hjemmene, er det for en del lykkes å alarmere de religiøse kretser av vårt folk og få dem til å tro at Nasjonal Samlings maktovertagelse har brakt kristendommens beståen i vårt folk i fare.

Det går imidlertid ikke i det lange løp ustraffet hen å føre folk bak lyset på en slik måte. I økende grad blir det norske kirkefolk klar over at den virkelige fare for kristendom og kirke er en sovjetrussisk seier i den pågående krig. På flere steder er omslaget allerede i gang, og en dag tør det hende at det villedte kirkefolk kommer til å trekke sine ledere til ansvar.

Etter de retningslinjer som ble trukket opp av det kirkelige rådsmøte på Oslo Slott den 27. januar d. å. vil Kirkedepartementet se det som sin hovedoppgave å varetta de lojale presters og det lojale kirkefolks interesser.

Hva *de lojale prester* angår, vil kirkestyrelsen yte dem all mulig støtte, slik at de som ønsker å utføre sitt arbeid i menigheten i et korrekt og et med skrift og bekjennelse overensstemmende forhold til øvrighet og statsstyre, også får den nødvendige beskyttelse overfor krefter som forsøker å framkalle splid og uenighet innen menighetene.

Hva *det lojale kirkefolk* angår, så vil kirkestyrelsen særlig ha sin oppmerksomhet rettet på den del av det lojale kirkefolk som bor i menigheter som er betjent av prester som hevder å ha «lagt ned sine embeter» og også på annen måte inntar et illojalt forhold til stats- og kirkestyre.

Når kirkelige handlinger i slike menigheter ønskes utført av en lojal prest, bes en i god tid henvende seg til menighetsrådets formann. Denne vil så henvende seg til prosten eller biskopen som så vidt mulig vil besørge anmodningen etterkommet. Biskopene og prostene vil så langt deres tid tillater det, ved reiser søke å komme i kontakt med de lojale prester, kirkefolket og med menighetsrådene. Under biskopens eller prostens besøk vil gudstjeneste bli avholdt hvor kirkelige handlinger kan bli utført.

Hva *de illojale prester* angår, vil det, alt tatt i betraktning, tjene folket, partiet, staten, kirken og også de illojale prester selv best at en inntil videre mest mulig overser dem. Det viser seg allerede nå at kirkefolket etter hvert blir trett av den stadige opplesning av politiske kommunikeer og skremselspropagandaen i kirkene. Når en tid er gått, vil det være ganske andre ting enn politisk sensasjon som avgjør de kirkebesøkendes antall. På det kirkelige rådsmøte fikk bl. a. følgende retningslinjer sin tilslutning:

«Embetsprester som rettsstridig nekter å oppfylle en rekke av de plikter som påhviler dem så lenge de ikke lovlig er løst fra sine embeter, gir ved denne sin holdning staten rett til på sin side — så lenge embetsmannen vedblir sin misligholdelse av embetsplikter — å nekte embetsmannen utøvelsen av de rettigheter som tilligger embetet.

Kirkedepartementet vil anvende denne statens rett i den utstrekning den norske kirkes sanne interesser tilsier, i det man herunder også vil kunne anvende en individuell bedømmelse.

Tilligger det embetet embetsgard, avgjør Kirkedepartementet hvor vidt, for hvilken tid og på hvilke vilkår vedkommende embetsmann skal få fortsette bruken og beboelsen av garden.

For så vidt embetsmannen ikke i sin forkynnelse eller ved opplesning av kommunikeer eller på annen måte søker å frambringe eller holde vedlike en opprørsk holdning overfor partiet og statsstyret, kan menighetsrådet tillate embetsmannen å bruke kirken. — Etter hvert som departementet har anledning til det, vil de misligholdte embeter bli besatt av lojale prester.»

Overensstemmende hermed vil de prester som hevder å ha «nedlagt sine embeter» derved ha satt seg selv utenfor den rett som Resolusjon av 24. oktober 1906 gir prester i embete med hensyn til bruk av menighetens kirker. I disse menigheter avgjøres bruk av kirkene så vel ved som utenfor de ordinære gudstjenester, av menighetsrådet med Kirkedepartementet som ankeinstans.

Hva Nasjonal Samlings og statsstyrets forhold til kirken og kristendommen angår, henvises til vedlagte uttalelse av Ministerpresidenten i sitt foredrag til det norske folk den 1. februar d. å. Tiden burde nå snart være inne til at presteskapet og kirkefolket kunne stå samlet mot det som er den virkelige fare for kirke og kristendom: Bolsjevismen og den internasjonale jødedom.

Etter fullmakt:
Sigmund Feyling.